

Hantering av prisnivåer för tillsynsperioden 2015–2018

Sammanfattning

Denna bilaga gäller företag som inte har begärt omprövning enligt 6 kap. 15 § naturgaslagen (2005:403) och inte heller får sin intäktsram omprövad enligt 6 kap. 16 § naturgaslagen. Detta innebär att Energimarknadsinspektionen (Ei) utgår från de uppgifter och metoder som ligger till grund för den senast fastställda intäktsramen.

Ei fastställer den slutliga intäktsramen för tillsynsperioden 2015–2018 i respektive års prisnivå. Vid indexering av kapitalkostnader används det sammanvägda entreprenadindexet i enlighet med vad som anges i 7 § Ei:s föreskrifter (EIFS 2014:6) om skäliga kostnader och en rimlig avkastning vid beräkning av intäktsram för naturgasföretag (beräkningsföreskriften). Vid indexering av de påverkbara kostnaderna används konsumentprisindex (KPI) i enlighet med vad som framgår av 3 § beräkningsföreskriften. För de företag som denna bilaga avser används konsumentprisindex (KPI) vid indexering av opåverkbara kostnader och det sammanvägda entreprenadindexet för avdraget av anslutningsavgifter.

Bakgrund

Intäktsramarna för tillsynsperioden 2015–2018 fastställdes ursprungligen i 2013 års prisnivå. Perioden är avslutad och Ei ska ta ställning till om den fastställda intäktsramen ska omprövas enligt 6 kap. 15–17 §§ naturgaslagen. När den slutliga intäktsramen är fastställd ska den jämföras med företagets verkliga intäkter enligt 6 kap. 19–20 §§ naturgaslagen. Intäkterna är redovisade i respektive års prisnivå, vilket innebär att intäkterna för en tillsynsperiod är i fyra olika års prisnivåer. För att kunna jämföra kostnaderna och intäkterna behöver Ei därför se till att dessa är i samma års prisnivå.

I denna promemoria redovisar Ei det tillvägagångssätt och de överväganden angående index som myndigheten lägger till grund för ovanstående omprövningar.

Utgångspunkter

Enligt 3 och 7 §§ beräkningsföreskriften ska det sammanvägda entreprenadindexet användas vid indexering av kapitalkostnader och KPI vid indexering av de påverkbara kostnaderna.

I de ursprungliga besluten framgick varken hur opåverkbara kostnader, intäkter, avdraget för anslutningsavgifter eller det ansökta beloppet skulle hanteras när det gäller index. Ei måste därför ta ställning till hur prisnivån ska hanteras för dessa. Vid denna bedömning måste Ei ta hänsyn till att kostnader som är beslutade i ett års prisnivå ska kunna jämföras med intäkter som är rapporterade i respektive års prisnivå för åren 2015–2018.

Ei har valt en metod där varken opåverkbara kostnader eller avdrag för anslutningsavgifter behöver indexeras för de företag som får sin intäktsram fastställd efter omprövning enligt 6 kap. 15 eller 16 §§ naturgaslagen. Denna metod kan dock inte användas när Ei fastställer de opåverkbara kostnaderna och avdraget för anslutningsavgifter för de företag där 6 kap. 15 eller 16 §§ naturgaslagen inte tillämpas när intäktsramen fastställs. För exempelvis opåverkbara kostnaderna så går det inte då dessa beräknas utifrån företagets prognoser som är fastställda i 2013 års prisnivå. De opåverkbara kostnaderna måste därför omvandlas till respektive års prisnivå för åren 2015–2018. Anledningen till att prognoserna används är att Ei endast ska ta hänsyn till det faktiska utfallet för de företag som har ansökt om en ökning av intäktsramen eller de företag där Ei ska ompröva intäktsramen så att den sänks, se 6 kap. 15–17 §§ naturgaslagen.

Om företaget har ansökt om omprövning enligt 6 kap. 15 § naturgaslagen tar Ei hänsyn till detta vid beräkningen.

Företagens synpunkter

Ei har haft en dialog med naturgasnätsbranschen¹ och skickat ut en remiss till samtliga naturgasföretag i Sverige (se ärendenr 2019–100432).

I remissen redovisade Ei två olika alternativ på indexering av kostnader och intäkter vid omprövningen till följd av avstämningen av intäktsramarna för tillsynsperioden 2015–2018.

Det första alternativet innebär att de faktiska opåverkbara kostnaderna och avdragen för anslutningsavgifter dras av från intäktsramen och intäkterna för respektive år. Efter indexering av påverkbara kostnader med KPI och kapitalkostnader med ett sammanvägt entreprenadindex till 2017 års prisnivå, adderas de tidigare bortdragna opåverkbara kostnaderna och avdragen för anslutningsavgifter. Det andra förslaget för del 2 innebär att kostnaderna i intäktsramen indexeras med separata index och att intäkterna indexeras med ett generellt index som KPI eller ett sammanvägt index² till 2017 års prisnivå. Indexeringen ger en samlad intäktsram och intäkter i 2017 års prisnivå.

Ei har fått in synpunkter på remissen från Göteborg Energi Gasnät AB och Swedegas AB. Göteborg Energi Gasnät AB delar i allt väsentlig del Ei:s synpunkter i den utskickade

¹ Representerade av Gasnätet Stockholm AB, Göteborg Energi Gasnät AB, Krafringen Nät AB, Swedegas AB, WEUM Gas AB och Öresundskraft AB.

² Till exempel en sammanvägning mellan det sammanvägda entreprenadindexet och KPI.

remissen med ett tillägg om att begreppet 2017 års prisnivå inte är helt rättvisande. Swedegas AB har inga detaljsynpunkter på remissen, men framhåller att det är önskvärt om metodiken som väljs för avstämningen av tillsynsperioden 2015–2018 även tillämpas konsekvent framledes.

Ei:s överväganden

Index används för att jämföra hur värden har förändrats över tid i förhållande till en specifik startpunkt, ett basår. Index kan konstrueras på olika sätt och konstruktionen har betydelse för hur nära verkligheten ett index kommer vad gäller en viss specifik värdeutveckling. Det finns däremot inget index som helt speglar utvecklingen för de faktiska kostnader och intäkter som företagen har. Det framgår av beräkningsföreskriften vilka index som ska användas vid indexering av kapitalkostnader och påverkbara kostnader. Det Ei ska ta ställning till är hur prisnivåerna ska hanteras för opåverkbara kostnader, avdraget för anslutningsavgifter och ansökt belopp. Vid denna bedömning är även frågan om jämförelsen med företagens intäkter för tillsynsperioden av direkt betydelse.

Ei anser att indexering av kostnader och intäkter bör begränsas till situationer där det inte går att undvika och att justeringen ska stämma överens med verkligheten i så stor utsträckning som det går. En metod där indexering inte behövs för varken exempelvis de opåverkbara kostnaderna, avdraget för anslutningsavgifter eller intäkterna är därför att föredra. Detta kan uppnås genom att intäktsramen fastställs utifrån de faktiska opåverkbara kostnaderna för varje år i respektive års prisnivå och att avdraget för anslutningsavgifter görs årligen. Den slutliga intäktsramen måste då fastställas för varje år i tillsynsperioden i respektive års prisnivå. Vid den kommande jämförelsen mot företagens intäkter innebär en sådan metod att de faktiska opåverkbara kostnaderna och avdraget för anslutningsavgifter kan kvittas årligen mot intäkterna. Ett av de två naturgasföretag som lämnat synpunkter på remissen förordar ett sådant alternativ.

Denna metod kan dock inte tillämpas i sin helhet för de företag där Ei ska fastställa den slutliga intäktsramen utifrån de prognoser som angavs i 2013 års prisnivå. De prognostiserade opåverkbara kostnaderna och den del av avdraget för anslutningsavgifter som utgörs av prognoser måste först omvandlas till respektive års prisnivå för åren 2015–2018. Därefter kommer Ei att kvitta kostnaderna mot företagens verkliga intäkter.

En analys av kostnadsutvecklingen visar att de opåverkbara kostnaderna har minskat under perioden 2009–2012 medan de har varierat under perioden 2009–2015. Under hela perioden 2009–2017 har de opåverkbara kostnaderna ökat totalt sett. Eftersom det har varit en kostnadsutveckling finns en skillnad i prisnivåer. Opåverkbara kostnader går inom begreppet löpande kostnader och för de löpande påverkbara kostnaderna ska KPI användas. Detta motiverar även att KPI ska användas för de opåverkbara kostnaderna i detta fall. Detta index följer i stort sett kostnadsutvecklingen under perioden 2006–2015 och Ei anser därför att detta index ska användas. För den del av avdraget för anslutningsavgifter som utgörs av prognos anser Ei att det sammanvägda

entreprenadindexet i detta fall ska användas. Det sammanvägda entreprenadindexet är hänförligt avdraget för anslutningsavgifter då de anläggningar som utgör anslutningarna också återfinns i kapitalbaserna och ofta utgör merparten av anslutningsavgiften.

2019-10-22

2019-100510-0015